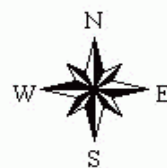
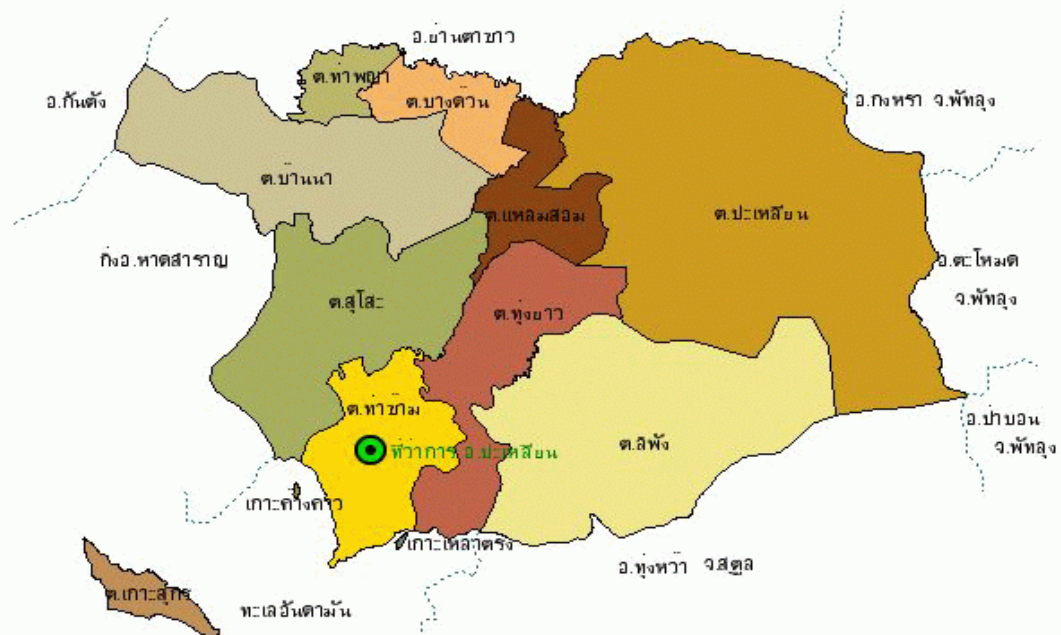

เอกสาร
บรรยายสรุป
อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

คำขวัญอำเภอปะเหลียน

ชาวปะเหลียน รักศักดิ์ศรี มีวินัย
น้ำตกใส ทะเลกว้าง สร้างความดี

วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การปฏิบัติราชการอำเภอปะเหลียน สู่ความเป็นเลิศในการปฏิบัติราชการสี่ด้าน

๑. ด้านการบริการประชาชน
๒. ด้านการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลและความต้องการ
ของประชาชน
๓. ด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเครื่องมือที่ทันสมัย
เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติราชการ
๔. ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ประวัติความเป็นมา

มีผู้พยายามค้นหาความหมายและความเป็นมาของคำว่า "ปะเหลียน" จนกระทั่งปัจจุบันนี้
ก็ยังไม่หาข้อยุติไม่ได้ เพราะเมืองปะเหลียนมีประวัติศาสตร์ยาวนานหลายชั่วอายุคน ประกอบกับ
หลักฐานทางประวัติศาสตร์ก็ไม่สามารถค้นหาได้จึงเป็นเพียงแค่คำบอกเล่าต่อ ๆ กันมาและเป็นข้อ
สันนิษฐานที่พอจะรับฟังได้ คือ

- "ปะเหลียน" เป็นสถานที่ที่มีทรัพยากรมาก มาจากคำว่า "ปะ" แปลว่า พบหรือเจอ และ
"เหลียน" แปลว่า สิ่งที่มีค่า เพี้ยนมาจากคำว่า เหยี้ยน คือของมีค่า
- "ปะเหลียน" เพี้ยนมาจากคำในภาษามลายูจากเดิมว่า "ปราเลี่ยน" แปลว่า ทอง

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะยังไม่มีผู้ใดทราบถึงความหมายอันแท้จริงของคำว่าปะเหลียน แต่ปะเหลียน ก็เป็นชื่อตำบลหนึ่งของอำเภอที่ติดต่อกับทิวเขาบรรทัดซึ่งกั้นแดนระหว่างจังหวัดตรังกับจังหวัดพัทลุง ในสมัยก่อนชาวพัทลุงได้อพยพเข้ามาอยู่ในพื้นที่ตำบลปะเหลียนเป็นจำนวนมาก สำหรับที่ว่าการอำเภอปัจจุบัน ตั้งอยู่ที่บ้านท่าข้าม หมู่ที่ ๑ ตำบลท่าข้าม ซึ่งสมัยก่อนเป็นท่าเรือสำคัญที่ใช้ติดต่อคมนาคมกับจังหวัดชายฝั่งทะเล อันดามันและมลายูหรือประเทศมาเลเซียในปัจจุบัน

ในสมัยก่อนท้องที่อำเภอปะเหลียนมีการปกครองขึ้นกับเมืองพัทลุง เมื่อเจ้าพระยานคร (น้อย) ได้ส่งบุตรมาปกครองเมืองตรังและขึ้นตรงต่อเมืองนครศรีธรรมราช พื้นที่แถบนี้มีผู้คนมาตั้งถิ่นฐานกันแล้ว เจ้าเมืองพัทลุงจึงส่งกรมการเมืองมาปกครองเพื่อเป็นการสกัดกั้นอำนาจของเจ้าเมืองนครศรีธรรมราชไว้ ขณะนั้นท้องที่อำเภอปะเหลียน มีประชากรน้อยมาก ไม่เหมาะสมที่จะยกฐานะ

เป็นเมืองดี ดังนั้น ตำแหน่งผู้ปกครองจึงเป็นเพียง "จอม" คำว่าจอมใช้กันเฉพาะที่มีชายไทยมุสลิม อยู่แปลว่าผู้เป็นใหญ่ ในสมัยต่อมาเมื่อประชากรมากขึ้นจึงยกฐานะขึ้นเป็นเมืองเมื่อ พ.ศ. ๒๓๔๑ เรียกว่า เมืองปะเหลียน เจ้าเมืองปะเหลียนคนสุดท้ายคือพระปรียงค์เกษตรานุรักษ์ เท่าที่มีหลักฐานปรากฏตัวเมืองครั้งแรกตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๓ ตำบลปะเหลียน

ในปัจจุบัน ต่อมาได้ย้ายไปตั้งบริเวณหมู่ที่ ๑ ตำบลท่าพญาในปัจจุบันเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๓๐ ในปี พ.ศ. ๒๔๓๔ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเห็นว่า เมืองปะเหลียนทรุดโทรมมาก จึงยุบให้เป็นแขวงขึ้นตรงกับเมืองตรัง และในปี พ.ศ. ๒๔๓๘ ได้จัดตั้งที่ว่าการอำเภอเป็นครั้งแรกที่ตำบลท่าพญา ใช้ชื่อว่า อำเภอท่าพญา ครั้นได้จัดรูปแบบอำเภอขึ้นตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๐ ได้ย้ายที่ว่าการอำเภอไปตั้งที่บ้านหยงสตาร์ ตำบลท่าข้าม ในปี พ.ศ. ๒๔๖๐ และได้เปลี่ยนชื่อเป็น อำเภอหยงสตาร์ จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น อำเภอปะเหลียน ตามชื่อเดิมจวบจนปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อรักษาประวัติศาสตร์อันยาวนานของเมืองปะเหลียนไว้ ขณะนี้อำเภอปะเหลียนได้ก่อตั้งมาครบ ๑๒๑ ปี นับว่าเป็นอำเภอเก่าแก่อำเภอหนึ่งในจังหวัดตรัง

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

ที่ตั้งและอาณาเขต ที่ว่าการอำเภอปะเหลียนตั้งอยู่บ้านท่าข้าม หมู่ที่ ๑ ตำบลท่าข้าม พิกัด NH๙๒๗๖๒ ห่างจากตัวจังหวัดตรังไปทางทิศใต้ ๔๔ กิโลเมตรตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๐๔(ตรัง-ปะเหลียน)และอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ ๑,๐๕๐ กิโลเมตรท้องที่ปกครองของอำเภอมีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

เขตติดต่อ

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอย่านตาขาว
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอกงหราและอำเภอตะโหมด (จังหวัดพัทลุง)
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอทุ่งหว้า (จังหวัดสตูล) และทะเลอันดามัน
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอหาดสำราญและอำเภอกันตัง

ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอปะเหลียนมีพื้นที่ ๗๒๐.๙๓ ตารางกิโลเมตร พื้นที่ตอนเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือเป็นที่ราบสูงริมทิวเขาบรรทัดส่วนตอนใต้และตะวันตกเฉียงใต้เป็นที่ราบชายฝั่งทะเล ส่วนตอนกลางเป็นที่ราบลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุม มี ๒ ฤดู คือ ฤดูฝนและฤดูแล้ง

การปกครองท้องถิ่น

มีหมู่บ้านตาม พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.๒๔๕๗ จำนวน ๘๖ หมู่บ้าน
๑๐ ตำบล (หมู่บ้านตาม พ.ร.บ.อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อปป.) จำนวน ๓๕
หมู่บ้าน)

การปกครองส่วนท้องถิ่น

มีเทศบาล จำนวน ๓ แห่ง

๑. เทศบาลตำบลท่าข้าม ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลท่าข้าม
๒. เทศบาลตำบลทุ่งยาว ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลทุ่งยาว
๓. เทศบาลตำบลท่าพญา ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าพญา

มีองค์การบริหารส่วนตำบล ๙ แห่ง

ลำดับ ที่	องค์การบริหารส่วนตำบล	ตั้งอยู่ หมู่ที่	ห่างจากอำเภอ (กม.)
๑.	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม	๗	๔
๒.	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาว	๑	๗
๓.	องค์การบริหารส่วนตำบลปะเหลียน	๑	๒๓
๔.	องค์การบริหารส่วนตำบลบางด้วน	๒	๒๗
๕.	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านนา	๒	๑๖
๖.	องค์การบริหารส่วนตำบลสุโสะ	๙	๗
๗.	องค์การบริหารส่วนตำบลลิพัง	๒	๑๒
๘.	องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะสุกร	๔	๗
๙.	องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมสอม	๑	๑๕

จำนวน พื้นที่/ประชากร/ครัวเรือน

ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร			
			ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
ท่าข้าม	๙	๔๘.๗๐	๓,๓๘๘	๓,๖๑๒	๗,๐๐๐	๒,๑๒๑
ทุ่งยาว	๗	๙๐.๐๐	๒,๕๔๙	๒,๕๓๕	๕,๐๘๔	๑,๗๔๑
ปะเหลียน	๑๕	๒๒๐.๘๔	๖,๐๘๗	๖,๒๖๕	๑๒,๓๕๒	๔,๑๖๒
บางด้วน	๖	๔๓.๔๘	๑,๙๘๑	๒,๐๔๕	๔,๐๒๖	๑,๓๓๓
บ้านนา	๑๒	๘๒.๔๘	๔,๘๖๗	๕,๐๐๙	๙,๘๗๖	๓,๒๑๔
สุโสะ	๑๑	๗๒.๗๗	๓,๒๘๓	๓,๕๐๓	๖,๗๘๖	๒,๐๗๓
ลิพัง	๗	๕๒.๗๐	๓,๒๑๕	๓,๒๗๖	๖,๔๙๑	๒,๐๘๕
เกาะสุกร	๔	๙.๙๒	๑,๓๓๑	๑,๒๖๖	๒,๕๙๗	๙๐๖
ท่าพญา	๔	๑๕.๓๐	๑,๖๓๐	๑,๗๔๐	๓,๓๗๐	๑,๒๕๐
แหลมสอม	๑๑	๘๐.๖๔	๒,๙๕๖	๒,๙๕๙	๕,๙๑๕	๑,๙๒๔
รวม	๘๖	๗๑๖.๘๓	๓๑,๒๘๗	๓๒,๒๑๐	๖๓,๔๙๗	๒๐,๘๐๙
เทศบาลตำบล ท่าข้าม	-	๒.๑	๗๔๐	๗๑๘	๑,๔๕๘	๖๕๕
เทศบาลตำบล ทุ่งยาว	-	๒	๑,๑๘๒	๑,๓๒๓	๒,๕๐๕	๑,๐๔๘
รวมทั้งสิ้น	๘๖	๗๒๐.๙๓	๓๓,๑๕๔	๓๔,๒๒๘	๖๗,๓๘๒	๒๒,๑๗๖

ฐานข้อมูลการทะเบียน
ข้อมูลเมื่อวันที่ ๓๐ เดือนเมษายน ๒๕๖๑

ศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่อำเภอปะเหลียนนับถือศาสนาอิสลามรองลงมาเป็นศาสนาพุทธซึ่งเป็น
กลุ่มไทยดั้งเดิมและคนไทยเชื้อสายจีน

รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี ๕๕,๗๐๓ บาท (ประจำปี ๒๕๕๙)

ขนบธรรมเนียมประเพณี

ประเพณีในท้องถิ่นของอำเภอปะเหลียน ส่วนใหญ่จะเกี่ยวเนื่องกับหลักศาสนาและพื้นฐานวิถีชีวิตเดิมของผู้คนที่สัมพันธ์กับระบบนิเวศ และการกระจายตัวของผู้คนต่างศาสนาจากท้องถิ่นต่างๆ เข้ามาสู่ภูมิภาคนี้ จึงทำให้มีทั้งประเพณีของชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิมและชาวไทยเชื้อสายจีน

การคมนาคม

การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอและจังหวัด เดินทางจากศาลากลางจังหวัดตรังโดยเส้นทางรถยนต์ถึงที่ว่าการอำเภอปะเหลียน ระยะทาง ๔๔ กิโลเมตร โดย ถนนตรัง-ปะเหลียน ทางหลวงหมายเลข ๔๐๔

ส่วนราชการ – รัฐวิสาหกิจ – ธนาคาร

มีส่วนราชการส่วนกลาง ที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอปะเหลียน มี ๙ หน่วยงาน
รัฐวิสาหกิจ จำนวน ๖ แห่ง
ธนาคาร จำนวน ๗ แห่ง

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

การใช้ประโยชน์ที่ดิน

พื้นที่ทั้งหมด ๖๐๘,๒๖๖.๒๕ ไร่

- พื้นที่ป่าไม้ ๓๒๘,๐๓๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๒ ของพื้นที่ทั้งหมด
- พื้นที่ทำการเกษตร ๒๔๖,๔๓๒.๒๕ ไร่
- พื้นที่อยู่อาศัย ๓๓,๗๙๗ ไร่

อาชีพหลัก ได้แก่

๑. ทำสวนยางพารา	ร้อยละ ๕๙.๒๕
๒. ทำสวนปาล์มน้ำมัน	ร้อยละ ๒.๖๖
๓. ทำนา	ร้อยละ ๐.๐๓
๔. ทำประมง	ร้อยละ ๑.๒๗
๕. ปศุสัตว์	ร้อยละ ๐.๐๑
๖. ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย	ร้อยละ ๖.๑๕
๗. รับจ้าง	ร้อยละ ๑๖.๔๙
๘. อื่นๆ	ร้อยละ ๑๔.๑๔

สินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ลงทะเบียน จำนวน ๖๗ ราย ๑๖๖ ผลิตภัณฑ์

ยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้า otop

ประจำเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๒,๔๙๙,๙๕๐ บาท

โรงงานอุตสาหกรรม

จำนวน ๕ แห่ง

ข้อมูลด้านสังคม

๑. วัด	จำนวน	๑๗	แห่ง
๒. สำนักสงฆ์	จำนวน	๑๗	แห่ง
๓. มัสยิด	จำนวน	๕๐	แห่ง
๔. ศาลเจ้า	จำนวน	๔	แห่ง

ข้อมูลด้านการศึกษา

โรงเรียนมัธยม	มีจำนวน	๓ แห่ง
โรงเรียนระดับประถมศึกษา	มีจำนวน	๔๓ แห่ง
ระดับอาชีวศึกษา	มีจำนวน	๑ แห่ง
(สถานศึกษาของเอกชน จำนวน ๔ แห่ง และโรงเรียน ตชด. ๒ แห่ง)		
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๒๒	แห่ง

ข้อมูลด้านสาธารณสุข

๑. โรงพยาบาลของรัฐ ขนาด ๓๐ เตียง จำนวน ๑ แห่ง
๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๑๘ แห่ง

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แม่น้ำปะเหลียน มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาบรรทัดในเขตจังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล มีความยาวประมาณ ๕๘ กิโลเมตร มีลำน้ำสาขาที่สำคัญ ๔ สาย ได้แก่ คลองปะเหลียน คลองลำแกลง คลองลำปลอก คลองห้วยด้วน

สถานที่ท่องเที่ยว

อำเภอปะเหลียน มีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ได้แก่

๑. น้ำตกโตนเต๊ะ
๒. น้ำตกโตนตก
๓. น้ำตกน้ำพ่าน
๔. น้ำตกลำปลอก
๕. น้ำตกธารกระจาย
๖. น้ำตกเจ้าพะ
๗. น้ำตกหอนานสะตอ
๘. แหลมหยงสตาร์
๙. ป่าหินหัวช้าง
๑๐. เกาะสุกร
๑๑. อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา
๑๒. ภูเขาเจ็ดยอด
๑๓. สันหลังมังกร (ทะเลแหวก)